

2012BEM61 - VERSLAG van de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Europa en Middelen van 18 juni 2012 in het Provinciehuis

Aanwezig:

Dhr. G.A. de Kruif (voorzitter), dhr. R.C. Robbertsen (CvdK), dhr.drs. R.W. Krol (gedeputeerde), dhr. R. van Lunteren (gedeputeerde), mw. A.M.A. Pennarts-Pouw (gedeputeerde), drs. R.E. de Vries (gedeputeerde), dhr. F.H. Barneveld Binkhuysen (VVD), mw. A.C. Boelhouser (GroenLinks), drs. J.G. Boerkamp (D66), mr. J.M. Buiting (CDA), dhr. R.G.J. Dercksen (PVV), mw.drs. R.K. Dik-Faber (ChristenUnie), mw. P. Doornenbal (CDA), ir. H. IJssennagger (PVV), drs. C. de Kruijf (PvdA), ir.ing. Y.S. Lutfula (SP), mw.drs. A.M.C. Mineur (SP), drs. B. Nugteren (GroenLinks), ir. J.P.M. Peters (D66), mw. Y. Smit (VVD), mw. J.H. Verbeij-Ouwerkerk (PvdA), mw.drs. J.C.M. Versteeg (D66); mw.dr. A.J. Vlam (VVD) en dhr. W. van Wikselaar (SGP);

Met kennisgeving afwezig:

drs. J.G. van Hal Scheffer (PVV), mw. W.M.M. Hoek (50PLUS), mw M.W.J. Maasdam-Hoevers (CDA) en dhr. W. van der Steeg (PvdD);

Van ambtelijke zijde aanwezig:

dr. R.J. Poort (adjunctgriffier) en mw. M.J. Strijbos-Vermeulen (verslag)

1. Opening

De voorzitter, de heer De Kruif, opent de vergadering met een woord van welkom.

De berichten van verhindering worden doorgenomen.

De voorzitter memoreert dat conform de mail van 7 juni jl. als agendapunt 11, de concept-Begroting 2013 van de Randstedelijke Rekenkamer wordt toegevoegd. Het voorstel was dit stuk zonder bespreking en als sterstuk door te geleiden naar PS. De ChristenUnie heeft aangegeven een opmerking te willen maken over de inhoud, hetgeen door mevrouw Dik wordt bevestigd.

De agenda wordt vastgesteld.

2. Mededeling en ingekomen stukken

Mededelingen

De voorzitter deelt mede dat op maandag 27 augustus a.s. (12.30 – 13.30 uur) een informatiesessie plaatsvindt over de Wet HOF.

Ingekomen stukken

Memo dienstreizen. Wordt voor kennisgeving aangenomen.

3. Rondvraag

De heer Lutfula memoreert dat in de vergadering van 27 februari jl. naar voren is gebracht dat Paushuize tenminste 12 keer per jaar wordt geopend voor het publiek. De SP stelt vast dat Paushuize tot op heden slechts één keer is opengesteld; de eerstvolgende keer is tijdens de Monumentendag op 8 september a.s. Geïnformeerd wordt of het aantal toegezegde openstellingen voor het publiek dit jaar nog wordt gehaald. De vraag is voorts wat er gebeurt indien de contractant zich niet houdt aan het afgesproken aantal openstellingen.

De heer Robbertsen licht toe dat tot nu toe één openstelling voor het publiek en een relatiebijeekoms hebben plaatsgevonden. De toekomstige exploitant heeft aangegeven bereid te zijn tot meer openstellingen. Het contract met de exploitant gaat per 1 juli a.s. in. Er heeft al contact plaatsgevonden tussen de conservator en de exploitant om het programma voor de openstellingen voor het publiek te bespreken. Wat spreker betreft zullen in de tweede helft van 2012 nog tien

openstellingen voor het publiek plaatsvinden. Hij zal daarvoor ook aandacht vragen, zodra het formele contract met de exploitant is ingegaan.

4. Termijnagenda

Streven om bij de aanschaf van dienstauto's zo dicht mogelijk bij de inhoud van de daarover ingediende motie te blijven

De heer De Kruijf vestigt de aandacht op het door de PvdA ter vergadering uitgereikte memorandum vervanging Dienstauto's. Daarin noemt de PvdA een vijftal suggesties voor een schonere en goedkopere keuze. Verzocht wordt de in het memorandum gestelde vragen ter zake zo mogelijk voor de PS-vergadering te beantwoorden.

Gedeputeerde Van Lunteren licht toe dat de insteek is om te kijken of zo lang mogelijk met het huidige wagenpark kan worden doorgereden. Hierbij gaat het niet zozeer om de termijn dat de auto's nog meegaan, maar om de termijn van de leasecontracten. In dat kader wordt thans een aantal vragen uitgezocht met betrekking tot lease versus aanschaf en wordt er met name ook nagegaan welke afwegingen in deze in het verleden zijn gemaakt. In het kader van de beantwoording van de door de PvdA gestelde vragen, geeft hij aan dat de vervanging op zijn vroegst over twee jaar aan de orde is. Hij stelt derhalve voor dit onderwerp in bredere zin in de commissie BEM te bespreken en zegt toe ernaar te streven zo spoedig mogelijk na het zomerreces hierop nader te zullen terugkomen.

De heer Dercksen vestigt de aandacht op de kolom CO₂-uitstoot. Hij begrijpt dat de PvdA met name voorstelt om op diesel te gaan rijden in plaats van hybride en op aardgas.

De heer De Kruijf licht toe, dat op het eindresultaat wordt getoetst en niet op de weg ernaar toe. Het gaat vooral om de prijs versus de uitstootverhouding.

Samenwerking BRU

Mevrouw Doornenbal deelt mede, dat het CDA heeft begrepen dat de Tweede Kamer in deze het een en ander controversieel heeft verklaard. Verzocht wordt om een toelichting.

Gedeputeerde Pennarts veronderstelt dat wordt bedoeld op de Visienota Bestuur en Bestuurlijke inrichting die op 5 juni jl. controversieel is verklaard. Inmiddels is dit onderwerp echter op basis van een voorstel van de PVV weer van de lijst geschrapt en daarmee bespreekbaar. Wat wel speelt is dat de Raad van State nog geen advies heeft uitgebracht, op grond waarvan dit onderwerp naar verwachting pas na het zomerreces weer op de agenda zal staan.

Mevrouw Doornenbal informeert of GS voornemens zijn om nog stappen te ondernemen voordat dit onderwerp wordt besproken.

Gedeputeerde Pennarts antwoordt dat er stappen zijn gezet. Het overleg over de afwikkeling van het BRU wordt voortgezet. De Kamer wil daarover ook nog spreken en dat gebeurt naar verwachting na de vakantie.

Gedeputeerde Van Lunteren licht desgevraagd toe dat in het kader van verder overleg is afgesproken vooralsnog af te wachten wat de Kamer wil.

5. Verslag Statencommissie BEM d.d. 14 mei 2012

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

6. Statenvoorstel Voorjaarsnota 2012

De heer Van Wikselaar deelt mede dat het de SGP verheugt dat een doorkijk wordt gegeven naar de komende jaren. Daarbij wordt de conclusie getrokken (blz. 9) dat vanaf 2016 een structureel begrotingstekort van enkele miljoenen euro wordt verwacht. Op grond van het vorenstaande vraagt de SGP zich af of nu voldoende stappen worden gemaakt om de verwachte problematiek op te lossen. In de Voorjaarsnota staat een aantal pm-posten, omdat dit afhankelijk is van het beleid dat in Den Haag wordt vastgesteld. De SGP kan zich voorstellen dat richting Begroting 2013 een aantal

scenario's wordt uitgewerkt, zodat kan worden geanticipeerd en bijgestuurd op het moment dat de realiteit de provincie daartoe dwingt.

De SGP constateert dat de voorliggende Voorjaarsnota met name een uitwerking is van het Coalitieakkoord en daarmee nagenoeg is 'dichtgetimmerd'. Geïnformeerd wordt of de Staten daarin überhaupt nog iets kunnen bijsturen. Indien dit het geval is, is dit in de visie van de SGP met name nodig op het gebied van het cultuurbeleid. Zoals dit beleid thans wordt neergezet is het niet dé kerntaak in de breedte. Volgens de SGP zou in deze in de Voorjaarsnota nog een stap richting Kadernota 2013 kunnen worden gemaakt.

Mevrouw Dik deelt mede dat de ChristenUnie zich beperkt tot een bijdrage in de Statenvergadering.

Mevrouw Mineur plaatst namens de SP de volgende vragen.

Uitbreiding met vier Bestuursadviseurs. In de Voorjaarsnota wordt aangegeven dat de formatie wordt uitgebreid met een viertal Bestuursadviseurs. Zowel de SP als de PvdA hebben hierover vragen gesteld. In de beantwoording zegt het College dat er geen sprake is van een formatie-uitbreiding. Op blz. 24 van de Voorjaarsnota staat echter dat de taakstelling structureel wordt verhoogd met € 365.000 vanwege de uitbreiding van de formatie. Indien de uitbreiding binnen de vastgestelde formatie van 675 fte valt, behoeft de taakstelling in de visie van de SP niet te worden verhoogd. Overigens vraagt de SP zich af of dit viertal € 90.000 per persoon moet kosten. Nationale Start Viering Bevrijding 2013 en Bevrijdingsfestival (blz. 23). De dekking van de eenmalige kosten ad € 200.000 en € 25.000 is gevonden binnen bestaande budgetten. Op de vraag van de SP welke budgetten dit zijn, wordt geantwoord dat dit een opdracht is dat het College zichzelf heeft opgelegd. De SP wil een concreet antwoord op de vraag binnen welke budgetten de dekking van deze kosten wordt gevonden.

Openbaar Vervoer. De SP hecht eraan een voorzet te geven om het OV in het BRU-gebied financieel te ondersteunen. Het is bekend, dat dit lastig is. Het opheffen van de WGR+ is helaas niet controversieel verklaard. Het voorstel was samengevoegd met een reeks van bestuurlijke maatregelen, waaronder het verminderen van een aantal volksvertegenwoordigers. Dat punt is in deze Staten ook zeer kritisch beoordeeld. Dat mag echter geen reden zijn om stil te zitten. Voorkomen moet worden dat het OV in het BRU wordt uitgekleeft en daar een hoger tarief komt dan in de rest van de provincie. De SP pleit ervoor de meevallers van de provincie (zoals Archimedeslaan, Woningbouwstagnatie, dividend Vitens) daarvoor te bestemmen. Voor het overige komt de SP in de Statenvergadering nader terug op de Voorjaarsnota.

De heer De Kruijf deelt mede, dat de PvdA positief staat tegenover een aantal punten in de voorliggende Voorjaarsnota; er ligt een aantal voorstellen waar de PvdA zondermeer achter staat, w.o. een duurzaam financieel evenwicht. Tegelijkertijd moet worden vastgesteld dat de Voorjaarsnota met name datgene bevat, dat in het kader van het Coalitieakkoord is besloten. Dat maakt het lastig voor de PvdA om in te stemmen met de Voorjaarsnota, omdat de PvdA nog steeds op het standpunt staat dat hetgeen vorig jaar is besloten ondoordacht, overhaast en voor een belangrijk deel onnodig is geweest.

Er wordt gesproken over het 'trap op, trap af principe'. Voor de PvdA is nog niet duidelijk waarin met name het 'trap af principe' terug te vinden is. De PvdA constateert als gevolg van het Kunduz-Akkoord alleen lastenverzwaringen; dat is wat anders dan 'trap af'.

In het kader van de bedrijfsvoering wordt geïnformeerd hoe bij de reorganisatie rekening wordt gehouden met de bestuurlijke samenwerking die wordt gezocht met een aantal andere provincies. De PvdA hoopt dat daaruit op een aantal terreinen een stevig effect voortvloeit.

Voorgesteld wordt een aantal beleidsprogramma's samen te voegen. Indien daardoor sprake wordt van een verminderde prioriteit vanuit de Coalitie voor bepaalde onderdelen van het beleid, bv. het Programma Wonen, dan zal de PvdA zich daartegen verzetten.

Het verbaast mevrouw Versteeg dat de PvdA thans reeds aangeeft tegen de Voorjaarsnota te zullen stemmen. Geïnformeerd wordt wat voor de PvdA dan nog de zin is van het debat in de Staten. De heer De Kruijf antwoordt dat de PvdA bereid zou zijn dit te heroverwegen, indien het gevoel had bestaan dat de Voorjaarsnota op onderdelen nog zou kunnen worden bijgestuurd, bv. als het gaat om de bezuinigingen in de Culturele- en Sociale Agenda. Na de debatten die in 2011 hebben plaatsgevonden, is de PvdA er echter van overtuigd dat die ruimte er niet is.

Mevrouw Versteeg betreurt deze conclusie. D66 staat op het standpunt dat in de afgelopen anderhalf jaar wel degelijk beweging zichtbaar is geweest indien met goede argumenten werd gekomen.

Mevrouw Smit geeft aan dat in de voorliggende Voorjaarsnota duidelijk tot uiting komt dat er nog een aantal zware zaken op de provincie af zal komen. Op grond hiervan begrijpt de VVD niet, dat de PvdA de noodzaak van de door de Coalitie voorgestelde ombuigingen niet ziet.

De heer De Kruijf memoreert dat de PvdA heeft aangegeven daar waar nodig bereid te zijn bezuinigingen te bekijken en door te voeren. De PvdA is voor een sluitende begroting. De PvdA staat echter op het standpunt, dat de voorliggende cijfers met de nodige voorzichtigheid dienen te worden bekeken. De PvdA heeft bij de behandeling van de Jaarrekening in PS gemerkt, dat GS half december nog niet wisten hoe de Jaarrekening er eind december uit zou zien. Het kan derhalve allemaal uitermate somber ogen, maar hoe het precies uitpakt is niet bekend. Op grond daarvan staat de PvdA op het standpunt dat de Coalitie de besluiten vorig jaar onnodig, ondoordacht en overhaast hebben genomen. Dat blijkt ook uit het feit dat de Staten drie dagen voor de begrotingsbehandeling nog een voorstel gekregen om € 3 mln apart te zetten om deels de pijnlijkste punten eruit te halen en deels de risico's af te dekken. De PvdA pleit voor de mogelijkheid de financiële richting met andere instrumenten op de juiste momenten bij te stellen en niet op voorhand zaken 'dicht te timmeren' die wellicht op termijn kunnen gaan spelen, maar waarvan de omvang niet bekend is.

Mevrouw Smit geeft aan dat de PvdA en de VVD in deze duidelijk van mening verschillen. Er zijn veel onzekerheden, maar bekend is dat voor de provincie een moeilijke tijd gaat komen.

Mevrouw Doornenbal constateert een tegenstrijdigheid in het betoog van de PvdA. Enerzijds wordt aangegeven dat een en ander in beton gegoten is; anderzijds wordt gewezen op het voorstel om financiële middelen apart te zetten om een en ander te verzachten. Het CDA hoopt wel dat de PvdA het debat in de Staten open zal ingaan en de 'nee' kan worden omgebogen in een 'ja'. Spreekster deelt overigens mede, dat het CDA zich zal beperken tot een bijdrage in de Statenvergadering.

De heer IJssennagger deelt mede dat de PVV op dit moment overweegt om tegen de Voorjaarsnota te stemmen, maar wellicht nog is over te halen met goede argumenten.

Mevrouw Versteeg waardeert dat de PVV ruimte openlaat voor debat. Daar is de hoop van D66 op gevestigd, waarbij D66 overigens uiteraard in deze Staten een verschil van politieke opvatting verwacht.

De heer IJssennagger vervolgt dat de PVV moeite heeft het verhaal incidenteel – structureel. In het verleden heeft de PVV eerder de opmerking gemaakt dat een begroting structureel in evenwicht dient te zijn. De PVV pleit in deze overigens voor de term structureel in plaats van duurzaam evenwicht. Het oprekken van de grens van 3 naar 4 jaar wordt als een verbetering gepresenteerd. De PVV is er voorstander van structurele uitgaven in de vorm van een liquiditeitsplanning in de tijd neer te zetten en ervoor te zorgen dat in die tijd tegenover de structurele uitgaven structurele inkomsten staan. Hetzelfde geldt voor de onttrekkingen uit de dekkingsreserve.

De PVV pleit in deze derhalve voor een andere definitie van structureel – incidenteel.

In overheidsland is het ongebruikelijk om de algemene uitkering als structureel te bestempelen.

Gebruikelijk is het grootste gedeelte (80 – 90%) als structureel te bestempelen en de rest als incidenteel. Dat zou logisch zijn, omdat GS zelf aangeven dat de algemene uitkering op dit moment op de tocht staat.

De PVV plaatst een kanttekening bij het afschaffen van de omslagrente. De vraag is wat dit bv betekent voor de huisvestingslasten. In het overzicht zit thans een kapitaallast. Daaruit wordt de omslagrente getrokken. De vraag is of dit betekent dat de huisvestingslasten in de Jaarrekening ineens met een fors bedrag (ca € 5 mln) omlaag gaan i.c. dat deze gunstiger worden voorgesteld. Aangegeven wordt, dat de rente wordt meegenomen bij de investeringsbeslissing. Een mogelijke consequentie is dat een en ander op een gegeven moment structureel duurder wordt omdat er rente moet worden gerekend. De PVV is derhalve geen voorstander van dit voorstel.

De PVV plaatst eveneens een kanttekening bij de stelpost loon- en prijscompensatie, omdat het inflatiecijfer al een gemiddelde is van de loon- en prijscompensatie. De PVV is van mening dat, indien de provincie met een ander cijfer rekent dan het inflatiecijfer, dit ook als zodanig moet worden vermeld.

De PVV heeft moeite met het vullen van de reserves Ecoducten met de overschotten. De PVV pleit ervoor dit geld naar de Algemene Reserve te laten vloeien.

Mevrouw Smit deelt mede dat de VVD met de voorliggende Voorjaarsnota een goed inzicht heeft gekregen in hetgeen de provincie te wachten staat. De provincie komt relatief goed uit de stresstest, maar indien de lijn wordt doorgetrokken naar de bestedingen van de reserves is een achteruitgang zichtbaar. Een aanmaning is het rode arceren van de grondexploitaties. Daarover is al eerder gesproken en de VVD vertrouwt erop dat GS hierop goed letten.

De aanscherping van de Kadernota verheugt de VVD. Daarin zit een aantal voorstellen dat de gang van zaken wat eenvoudiger en inzichtelijker maakt. Hetzelfde geldt voor de wijziging van de jaarcyclus waarin o.a. een aantal programma's bij elkaar wordt gevoegd.

Voor het overige komt de VVD in PS nader terug op de Voorjaarsnota.

De heer Boerkamp vestigt de aandacht op de Veranderopgave. Wat D66 betreft is het verkleinen van de organisatie een kwaliteitslag en geen doel op zich. Verzocht wordt om een nadere onderbouwing van de € 9,75 mln.

Een punt van zorg is de beslissing ten aanzien van RTV Utrecht. D66 kan zich niet aan de indruk onttrekken dat protesteren kennelijk loont. Dat is geen goed signaal naar de toekomst als nieuwe bezuinigingen nodig blijken. Feitelijk wordt de bezuiniging voor de eerste helft van 2012 teruggedraaid. D66 is daar geen voorstander van.

Naar aanleiding van een desbetreffende opmerking van mevrouw Mineur, antwoordt spreker dat nog door de rechter moet worden beoordeeld of terecht is geprotesteerd. D66 pleit ervoor een en ander vooralsnog aan te houden in afwachting daarvan.

Voorgesteld wordt Deloitte jaarlijks de stresstest te laten doen. Geïnformeerd wordt naar de kosten die hiermee zijn gemoeid.

Ten aanzien van een verbetering in de jaarcyclus zijn goede stappen gemaakt. De doorkijk naar de toekomst verheugt D66. D66 is er echter geen voorstander van alle niet wettelijk verplichte informatie zondermeer te schrappen. De wettelijk verplichte informatie wordt verstrekt met het doel de Staten die informatie te verstrekken die nodig is om een en ander te kunnen beoordelen. Op grond van dat doel, kan D66 zich voorstellen dat de niet wettelijke verplichte informatie op een andere moment wordt verstrekt, dan wel als bijlage wordt toegevoegd.

Ter zake van de indicatoren is een doorkijk gegeven over de werkwijze; bij nieuwe kaders zullen steeds nieuwe indicatoren worden vastgesteld. D66 informeert wie binnen GS de regie gaat nemen dat de indicatoren worden opgenomen in de kaders.

Over een aantal voorgestelde wijzigingen ter zake van de indicatoren is D66 niet enthousiast. Een aantal voorbeelden. Ten aanzien van het inzicht in het aantal gegronde bezwaren, wordt geconstateerd dat deze niets toevoegt. Het zegt echter juist iets over de kwaliteit van de handhaving. Een aantal gemeenten en gemeenschappelijke regelingen onder financieel toezicht wordt behouden, maar zegt meer over de kwaliteit van de gemeente dan over de kwaliteit van de provincie.

Gedeputeerde Krol gaf hedenmiddag aan dat het aantal ingediende zienswijzen bij vastgestelde bestemmingsplannen ook niet veel toevoegt om de kwaliteit te beoordelen van hetgeen binnen de provinciale organisatie wordt gedaan. Geïnformeerd wordt naar de status van de indicatoren en in welke mate deze binnen GS worden gedeeld. D66 staat op het standpunt dat sprake moet zijn van goede, reële indicatoren, waarover daadwerkelijk verantwoording kan worden afgelegd.

De heer Nugteren deelt mede dat GroenLinks tevreden is over de behoedzame financiële benadering. Dat sluit aan op het begrip duurzaam financieel beleid, waarvoor GroenLinks altijd heeft gepleit. In de Veranderopgave is ca € 5 mln opgenomen voor frictiekosten. Geïnformeerd wordt of de voorzieningen binnen de wetgeving vallen en of dit met strakke hand wordt beheerd. In het kader van het duurzaam financieel beleid wordt aangegeven dat een scherper onderscheid moet worden aangebracht tussen structureel en incidenteel, hetgeen GroenLinks onderschrijft. Dat structurele uitgaven met structurele middelen worden gefinancierd (blz. 30) is niet altijd zo geweest, maar acht GroenLinks een logisch en goed uitgangspunt; dit geldt eveneens voor het financieren van incidentele zaken met incidentele middelen. GroenLinks kan zich echter situaties voorstellen waarbij incidentele uitgaven ook uit structurele middelen worden gefinancierd. De indruk bestaat dat die weg thans wordt afgesloten. Verzocht wordt om een nadere toelichting.

Gedeputeerde Van Lunteren resumeert dat enerzijds in het kader van de doorkijk is gevraagd in hoeverre sprake is van een begrote werkelijkheid en anderzijds is geconstateerd dat nog een aantal zaken op de provincie afkomt; in deze is tevens verzocht om scenario's. Spreker memoreert dat met PS is afgesproken dat een en ander in principe gebeurt binnen de middelen die de provincie ter beschikking staat, waarmee GS zich een taakstelling opleggen. De ervaring heeft geleerd, dat het niet altijd verstandig is allerlei scenario's neer te leggen.

Er wordt een aantal wensen geuit. GS werken in principe met een opdracht en wachten op dat punt derhalve het debat in de Staten af.

De vier Bestuursadviseurs zullen niet € 90.000 per persoon kosten. De Bestuursadviseurs hebben te maken met hoe de organisatie anders is ingericht. De managementlaag is uitgekleed en de afdelingen zijn integraler neergezet.

Naar aanleiding van een desbetreffende opmerking van Mevrouw Mineur, licht spreker toe, dat de formatie voor zover hem bekend op dat punt niet uitbreidt; hij zegt echter toe dat nog na te zullen gaan. Wat hem betreft blijft dit echter binnen de totale taakstelling van de 675 fte. De bedoeling erachter is juist geweest dat daarmee efficiency wordt behaald en dat aan de andere kant een stuk integraler kan worden gewerkt.

Dat het samenvoegen van de programma's mogelijk leidt tot minder prioriteit is niet aan de orde. De bedoeling is daarmee goed aan te sluiten op de wijze waarop de afdelingen zijn georganiseerd. Het doel van het samenvoegen is de integraliteit op de werkvloer verder te verbeteren.

De dekking kwam tot nu toe conform het automatisme uit de Algemene Middelen. GS hebben de organisatie nu in de Voorjaarsnota een taakstelling meegegeven de middelen te vinden binnen de bestaande budgetten. Bij de Begrotingsbehandeling zal worden voorgelegd hoe GS dat willen gaan dekken.

Met betrekking tot het OV in het BRU-gebied zet spreker uiteen, dat het beleid van het College erop is gericht dat de provincie niet meer de gaten in de begrotingen van medeoverheden gaat dichten.

Dat betekent dat het BRU, indien zij niet rondkomt, keuzes moet maken waarbij het OV zou kunnen worden gespaard. Het kan niet zo zijn dat er geen enkele keuze wordt gemaakt en de provincie dat vervolgens bijdraagt.

Mevrouw Mineur geeft aan dat in deze wel sprake is van een bijzondere situatie. Vrijwel iedereen is het erover eens dat de WGR+ moet worden opgeheven en dat het BRU naar de provincie komt. Geïnformeerd wordt of daarmee rekening wordt gehouden.

Gedeputeerde Van Lunteren antwoordt dat daarmee rekening wordt gehouden. Vanuit zijn portefeuille heeft hij voor dat probleem meerdere malen aandacht gevraagd. Het gaat echter om een aanbesteding voor 8 jaar. GS zijn niet voornemens de Staten voor te stellen om de begroting van de BRU te dekken, indien zij zelf geen keuzes binnen de begroting maken.

Mevrouw Mineur is van mening dat de provincie – gezien het brede draagvlak voor het opheffen van de WGR+ – juist nu zou moeten ingrijpen omdat daarmee feitelijk de eigen erfenis kan worden beïnvloed.

Gedeputeerde Van Lunteren memoreert dat er vergevorderde gesprekken hebben plaatsgevonden om te kijken of de aanbesteding zou kunnen worden uitgesteld. Het BRU geeft echter aan dat er geen duidelijkheid meer is over het draagvlak in de Kamer, op grond waarvan het BRU thans gewoon doorgaat. GS zijn niet bereid thans toe te zeggen dat de provincie alle consequenties daarvan voor haar rekening te neemt.

Mevrouw Mineur is van mening dat een en ander thans wordt gechargeerd. De SP suggereert niet dat de provincie alle gaten moet gaan dichten, wel dat GS zich bemoeien met de gang van zaken juist omdat de kans heel groot is dat het doorgaat.

Gedeputeerde Van Lunteren geeft mee dat wat aan hem wordt gevraagd ook wordt gedaan. Hij bemoeit zich wel degelijk met de gang van zaken. De SP heeft de inhoudelijke reactie van GS opgevraagd. Daaruit blijkt dat GS er veel gevoel bij hebben en alle mogelijke handreikingen worden gedaan. Meer kunnen GS op dit moment niet doen. Datgene dat de SP thans verzoekt, zal naar verwachting een averechts effect hebben.

Het principe achter ‘trap op, trap af’ is, dat als bij het Rijk wordt bezuinigd er minder in het Provincie- en Gemeentefonds terecht komt. De situatie met de op dit moment gemaakte keuzen is dat daarin ook een aantal lastenverzwaringen zit, die enigszins richting elkaar lijken te compenseren.

De heer De Kruijf memoreert dat het overgrote deel van het Kunduz-Akkoord uit lastenverzwaringen bestaat, hetgeen de provincie niet zou hoeven te raken. Op grond daarvan is de PvdA benieuwd waar het wel in zit, indien GS desondanks zeggen dat er aanzienlijke gevolgen zijn van bezuinigingen die het Rijk doorvoert.

Gedeputeerde Van Lunteren licht toe dat de algemene verwachting is dat er een aantal bezuinigingen achteraan zal moeten komen om het uiteindelijk geheel in de pas te krijgen. Op een gegeven moment moet de ‘trap af’ in beeld gaan komen. Het is onmogelijk om te veronderstellen dat er geen enkele bezuiniging doorgevoerd gaat worden. Uit oogpunt van zorgvuldigheid hebben GS ervoor gekozen om die veronderstelling aan te nemen. Zodra de Circulaires i.c. wijzigingen bekend zijn, zullen de Staten hiervan per ommegaande in kennis worden gesteld.

Aan de bedrijfsvoering in relatie tot de samenwerking met de andere provincies wordt nog gewerkt. Op dit moment laat dat nog niet veel voordeel zien. Dat heeft o.a. te maken met het feit, dat bij de andere provincie al een aantal slagen in de formatie is gemaakt. Als de samenwerking al voordelen voor de formatie zal opleveren, is de verwachting dat die voordelen eerder in Noord-Holland zullen landen dan in Utrecht. Op grond van het feit dat daarover nog geen zekerheid bestaat, is daarop nog niet veel benoemd. Zodra hierover helderheid komt, zal hij de Staten informeren. Hij stelt voor de commissie in ieder geval in september via een memo te informeren over de stand van zaken.

Sinds vorig jaar wordt gepoogd om een duurzaam dan wel structureel financieel evenwicht te verkrijgen. Dat is thans verder aangescherpt. Van belang is dat een en ander netjes is afgedicht. De PVV suggereert dat dit niet volledig wordt doorgevoerd. Hierop wordt continu door GS gestuurd in de zin dat ieder voorstel daarop door GS wordt beoordeeld. Spreker hoort derhalve graag waar dat wordt gemist.

De PVV geeft voorts aan dat niet overal structurele uitgaven uit structurele inkomsten worden gedekt. De vraag is waar dat wordt geconstateerd, zodat ervoor kan worden gezorgd dat dit in de Voorjaarsnota 2013 niet meer het geval is.

De heer IJssennagger geeft aan dat hij geen voorbeelden heeft. Het gaat de PVV met name om de definitie structureel en incidenteel. Er is sprake van uitgaven en inkomsten. Het is niet zo dat iedere

inkomst tegenover een uitgave behoeft te staan. Het gaat de PVV erom dat van alle structurele uitgaven en inkomsten een soort liquiditeitsplanning wordt gemaakt, zodat inzichtelijk wordt op welk moment iets spaak loopt.

Gedeputeerde Van Lunteren memoreert dat met de PVV nagenoeg dezelfde discussie is gevoerd bij de behandeling van de Jaarrekening. Spreker heeft toen toegelicht dat dit wordt opgelost door de verschillende voorzieningen en reserves. Bij bv. iedere maatregel op het gebied van Infra wordt iedere keer een deel in de reserve gestort. Op die manier loopt dat glad. Daarbij wordt onderbouwd hoe de reserves in- en uitlopen.

De heer IJssennagger geeft aan dat de PVV moeite heeft met de grens die wordt gesteld. GS stellen dat alle inkomsten en uitgaven met een looptijd van korter dan 3 jaar incidenteel zijn en langer dan 3 jaar, hetgeen wordt verlengd naar 4 jaar, structureel. Met die definitie heeft de PVV moeite.

Gedeputeerde Van Lunteren licht toe dat GS dit ook liever anders zien, maar dat dit wettelijk is bepaald.

Voorgesteld wordt de Algemene Uitkering deels incidenteel op te nemen. Spreker is daarvan geen voorstander, omdat er vanuit mag worden gegaan dat de provincie de Algemene Uitkering feitelijk krijgt.

De heer IJssennagger merkt op dat de Algemene Uitkering inkomsten betreffen, die aan aantasting onderhevig zijn. Op grond daarvan stelt de PVV voor daarvan een deel als incidenteel op te nemen. Gedeputeerde Van Lunteren wijst erop dat wel wordt gewaarschuwd voor financiële tegenvallers. GS hebben, zij het niet getalsmatig, op diverse plekken in de Voorjaarsnota aangegeven dat de middelen onder druk staan. In de uitgavenkant wordt daarmee wel degelijk rekening gehouden. De omslagrente betreft met name de duurzame middelen. In feite wordt virtueel geld rondgepompt. Het totale bedrag aan huisvestingslasten is algemeen bekend. Om veel onnuttige tijd en controle te voorkomen is hiervoor zuiver uit boekhoudkundig oogpunt gekozen. Het is niet de bedoeling om daarmee iets te 'verdoezelen'.

Zo dient eveneens de opmerking te worden gelezen dat GS teruggewilligen naar datgene dat wettelijk noodzakelijk is. Een aantal zaken heeft thans meer een boekhoudkundig- dan informatieniveau. Uitgangspunt is de leesbaarheid en die informatie, die de Staten nodig hebben om hun werk te kunnen doen; de boekhoudkundige informatie, zal worden beperkt tot datgene dat wettelijk noodzakelijk is. In dat kader is ook naar de omslagrente gekeken. Indien de Staten er behoefte aan hebben te vernemen waar het feitelijke bedrag huisvesting uiteindelijk op is uitgekomen, inclusief de percentages, kan dat worden verstrekt.

In de looncompensatie zit alleen de stijging van de werkelijke werkgeverslasten. Aangegeven is dat een deel nog niet is aangewend in afwachting van het resultaat van de nog lopende CAO-onderhandelingen.

In tegenstelling tot vele andere overheden past de provincie alleen die prijscompensatie toe, waartoe zij contractueel verplicht is. Dit geeft een redelijk betrouwbaar beeld en is hetgeen waaraan de provincie juridisch gebonden is.

Ten aanzien van het terugdringen van de formatie en de bedragen die daarbij horen, is sprake van de overeenkomst die onlangs met het GO is gesloten. Getracht wordt zoveel mogelijk op kwaliteit te sturen door flankerend beleid te maken, waarbij in grote mate wordt ingezet op mobiliteit. Dat betekent dat de provincie op sommige plekken wat meer doet dan wettelijk is vereist, maar wel altijd binnen de normen. Op basis daarvan is met het GO overeengekomen dat de provincie een reorganisatieontslag mag doorvoeren. GS verwachten dat dit tot een minimum kan worden beperkt. De insteek van de onderhandeling met het GO is geweest te kijken hoe zoveel mogelijk van de kwaliteit, die er binnen de organisatie is, vast te houden. Hiermee is de € 5 mln verklaard. Het andere deel van het bedrag is een taakstellende opdracht om te zoeken naar middelen, die bijdragen aan een continue kwaliteitsverbetering van de organisatie (bv. scholing). GS hebben aangegeven daarmee in te stemmen op voorwaarde dat daarmee de bezuiniging niet ongedaan wordt

gemaakt. De dekking daarvoor moet derhalve binnen het uitgekilde budget van P&O worden gevonden.

De vraag welke kosten zijn gemoeid met de jaarlijkse stresstest door de accountant zal spreker schriftelijk beantwoorden.

De verantwoordelijkheid voor de indicatoren ligt primair bij de Staten. De Staten bepalen of zij de indicatoren al dan niet goed vinden. Iedere gedeputeerde staat voor de indicatoren waarvoor hij/zij verantwoordelijk is. Spreker is er geen voorstander van dat bij één gedeputeerde neer te leggen. In de voorliggende Voorjaarsnota is een voorzetje gemaakt op basis van de discussies die zijn gevoerd. Hij pleit er echter voor dit onderwerp verder te bespreken in de vakcommissies. Het is niet zo dat incidentele uitgaven alleen maar uit incidentele inkomsten worden gefinancierd. Incidentele uitgaven kunnen ook uit structurele inkomsten worden gedekt; structurele uitgaven kunnen echter nooit uit incidentele inkomsten worden gedekt.

Gedeputeerde Pennarts hoopt voor 1 juli a.s. duidelijkheid te kunnen verstrekken over RTV Utrecht. Zoals bekend worden regionale omroepen o.a. beschermd door de Mediawet. Uit uitspraken van de rechtszaken in de provincies Noord-Brabant en Noord-Holland blijkt dat het kwalitatief- en kwantitatief niveau van 2004 van de regionale omroep niet mag worden aangetast. GS streven ernaar een rechtszaak met RTV Utrecht te voorkomen. Spreekster is derhalve thans in gesprek met RTV Utrecht om te bekijken welke bezuiniging mogelijk is zonder het kwalitatieve- en kwantitatieve niveau van 2004 aan te tasten.

De heer Boerkamp merkt op dat het D66 in deze niet specifiek om de casus RTV Utrecht gaat, maar in algemene zin om het feit dat vooruitgelopen wordt op een situatie waarover de discussie nog loopt. Dat acht D66 voorbarig.

Gedeputeerde Van Lunteren licht toe dat het feit dat het bezwaar van RTV Utrecht gegrond is verklaard, de enige reden is dat dit als zodanig in de Voorjaarsnota is opgenomen.

Gedeputeerde De Vries memoreert dat het punt van D66 over de indicatoren ook in de commissie MME aan de orde is geweest. De indicator bij handhaving kan enerzijds laten zien dat de handhaving richting bedrijven voldoende is en anderzijds hoe wordt omgegaan met de klachten van burgers. Indien de Staten het gevoel hebben dat daarvoor een andere indicator in de plaats moet komen, is spreker bereid daarover met de Staten van gedachten te wisselen. Spreker staat echter op het standpunt dat deze indicator een goed beeld kan geven van de wijze waarop de handhavingstrategie in de praktijk wordt uitgevoerd.

Gedeputeerde Krol licht, met betrekking tot de Reserve Ecoducten, toe dat in de Staten is afgesproken op andere onderdelen te sparen om de Reserve Ecoducten voldoende te vullen. Daaraan wordt gewerkt. Overigens is afgesproken dat kritisch zal worden gekeken naar het functioneren van de ecoducten en of de in het Coalitieakkoord aangewezen plekken de beste zijn. Indien dat niet het geval blijkt te zijn, kunnen de middelen ook op een andere plek worden ingezet.

De voorzitter rondt de discussie af met de conclusie dat op dit onderwerp nader wordt teruggekomen in de Statenvergadering.

8. Statenbrief asbest

De voorzitter geeft in de eerste plaats het woord aan de heer Bakker (DCMR), die een toelichting zal geven op het door DCMR uitgebrachte rapport.

De heer Bakker geeft een korte toelichting op de door DCMR in opdracht van GS uitgevoerde audit naar het asbestdossier. Daarbij was in de eerste plaats de vraag hoe in het verleden is omgegaan met de besluitvorming ten aanzien van het asbestdossier en in de tweede plaats of er ook sprake is

geweest van gezondheidsrisico's voor het kantoorpersoneel, het onderhoudspersoneel of eventueel derden die in het gebouw onderhoud hebben uitgevoerd.

De hand-out van de presentatie is ter vergadering uitgereikt. Korthedshalve zij hiernaar verwezen.

De voorzitter stelt de commissie in de gelegenheid vragen te stellen aan de heer Bakker.

De heer Nugteren vestigt de aandacht op de invulling van het werkgeverschap. De werkgever is primair verantwoordelijk, dat regels worden nageleefd. Geïnformeerd wordt of het werkgeverschap in deze bij de leiding van de dienst ligt en die ervoor moet zorgen dat dit met de OR wordt besproken.

De heer Peters onderschrijft dat de OR moet worden geïnformeerd, indien werkgever mensen laat werken in ruimten waar zich dit soort gevaren voordoen. De vraag is of dit ook gebruikelijk is als het gaat om een kantooromgeving waar het asbest zich bevindt op plekken waar normaal niemand behoeft te zijn.

De heer Dercksen informeert hoe DCMR tot de statistische gegevens is gekomen. Een aantal aanbevelingen is in de visie van de PVV mosterd na de maaltijd, omdat het gebouw inmiddels is verkocht.

In het rapport staat dat het asbest niet een direct onderwerp is geweest bij de besluitvorming voor het nieuwe provinciehuis. Dat is opmerkelijk, omdat gedeputeerde Krol in de vorige BEM-vergadering juist heeft betoogd dat het asbest met name een van de redenen was om voor nieuwe huisvesting te kiezen.

Voorts staat in het rapport dat interviews met mensen alleen konden worden gehouden na toestemming van de provincie. Dat staat wat de PVV betreft enigszins haaks op de maximale objectiviteit die wordt gesuggereerd.

Geïnformeerd wordt of DCMR ook heeft gesproken met mensen die boven de plafonds aan het asbest hebben gewerkt.

Het meldpunt spreekt de PVV aan.

In het Aksys-rapport staat dat er een groot potentieel risico is, terwijl het gevaar voor de gezondheid van de werknemers in- en extern in het DCMR rapport gaat om promillages tot achter de komma.

Dit staat haaks op elkaar. Verzocht wordt om een nadere toelichting.

De heer Buiting informeert naar de risico-inschatting in vergelijking met andere gebouwen van diezelfde leeftijd.

Desgevraagd door de heer De Kruijf antwoordt de voorzitter, dat een vertegenwoordiger namens de OR ter vergadering aanwezig is.

De heer De Kruijf kondigt aan ook enkele vragen aan de vertegenwoordiger van de OR te willen stellen.

Hij informeert vervolgens of asbest in de discussie over verhuizen, renoveren, slopen expliciet een punt van afweging is geweest. Voorts is de vraag of sprake is van geluk dat er een relatief klein risico was op gezondheidsproblemen, terwijl vele jaren in de aanwezigheid van asbest is gewerkt. De PvdA is voorstander van een meldpunt voor eventuele ziektegevallen. Geïnformeerd wordt of dat ook leidt tot een financiële verantwoordelijkheid voor de werkgever.

Mevrouw Mineur vestigt de aandacht op de bijzonder lage risico's die worden genoemd. Zij heeft begrepen, dat er nieuwe inzichten zijn van de Gezondheidsraad uit 2010. Zij herinnert zich voorts een artikel in Trouw, waarin stond dat asbest toch veel gevaarlijker was dan werd aangenomen. Onlangs is Bob Ruers gepromoveerd op dit onderwerp. In zijn proefschrift stelt hij dat er de

komende jaren nog 10.000 slachtoffers kunnen worden verwacht. Spreekster is ook bekend met de één vezel theorie, waarbij het niet zozeer gaat om hoe vaak iemand aan asbest is blootgesteld maar hoeveel pech iemand heeft. De RIE heeft zich helemaal niet met asbest beziggehouden. Voor de SP klinkt het te mooi om waar te zijn.

De heer Bakker merkt, met betrekking tot de vraag hoe het werkgeverschap moet worden geduid en hoe de verhouding ligt ten aanzien van de leiding van de organisatie, op dat hij zich zal beperken tot het door DCMR uitgevoerde onderzoek en niet zal treden in het algemene vraagstuk van de verhoudingen. Als het in deze context gaat om goed werkgeverschap is voor spreker duidelijk dat het asbestvraagstuk in de RIE's hadden moeten worden opgenomen met een fatsoenlijke risicobeschrijving daarvan. Dat vloeit voort uit de methodologie van de Arbeidsomstandighedenwet. Op basis daarvan is de werkgever ook verplicht de RIE's te bespreken met de OR en de dialoog aan te gaan hoe daarmee wordt omgegaan.

Spreker hecht eraan te benadrukken dat er in die periode wel maatregelen zijn getroffen bij werkzaamheden. De organisatie heeft in 1993 zelfs een asbestprotocol opgesteld, dat ook aan aannemers werd verstrekt. DCMR heeft echter wel geconstateerd dat dit niet consistent is gebeurd, als gevolg van het feit dat vaak met dezelfde aannemers werd gewerkt. Daardoor is niet keer op keer expliciet gewezen op alle risico's die zouden kunnen spelen wanneer daaraan zou worden gewerkt. Op grond daarvan kan er sprake zijn van inbreuk op het zorgvuldigheidsvereiste, zoals die uit de wetgevingmethodologie voortvloeit.

Uit de interviews heeft DCMR bevestigd gekregen dat het overheersende beeld was dat de verantwoordelijkheid voor dit soort vraagstukken bij de organisatie zelf lag en niet bij het politieke bestuur. Een Arbobeleid formuleren en daarop consistent toezien is een normaal onderdeel van de bedrijfsvoering.

Desgevraagd door de heer Nugteren, antwoordt spreker dat de RIE's door externe partijen zijn opgesteld; in eerste instantie door de ARBO Unie en in tweede instantie door KLM Health Services. De heer Dercksen memoreert dat de Arbodiensten de RIE's hebben getoetst. Geïnformeerd wordt of DCMR is nagegaan of dit op een juiste manier is gebeurd. Voorts is de vraag of de Arbodiensten wellicht aansprakelijk te stellen zijn voor hun (dis)functioneren.

De heer Bakker bevestigt dat de RIE's door de Arbodiensten zijn getoetst. DCMR stelt dat daarin zeker het vraagstuk van de asbestproblematiek had moeten zitten. Het is lastig antwoord te geven op de vraag in hoeverre in juridisch sprake is van nalatigheid van de Arbodiensten en of zij in dat geval nog aansprakelijk kunnen worden gesteld. Enerzijds is sprake van risico's vanaf 1994, waarmee een verjaringsvraag speelt. Anderzijds ontslaat het de organisatie zelf nooit van een eigen verantwoordelijkheid zorgvuldigheid te betrachten in deze.

Naar aanleiding van een desbetreffende opmerking van de heer Dercksen, bevestigt spreker dat de RIE ook in 2010 nog is getoetst en derhalve niet alleen sprake is van verjaarde dossiers.

Het is gebruikelijk de OR te informeren in kantoororganisaties. Het is verplicht om een RIE te bespreken met de OR. Het asbestonderdeel had daarin thuis gehoord. Daarbij speelt ook de plicht om te kijken naar de van toepassing zijnde regelgeving. Indien asbest in een gebouw aanwezig is, dient de OR actief te worden geïnformeerd. Dat vloeit voort uit de structuur van de regelgeving.

Met betrekking tot de onderbouwing van de statistische gegevens, licht spreker toe dat de GGD brede bronnen van statistisch onderzoek raadpleegt. Over asbest is heel veel bekend. Op basis daarvan kan tot goede risicoanalyses en conclusies worden gekomen.

In zijn toelichting heeft spreker trachten aan te geven dat niet, zoals bv in een productieproces, continu sprake is van asbestverwerking en dus asbestvezels in de lucht. Dat is een wezenlijk verschil. Het asbest zit boven de plafonds verwerkt als brandscheiding. Als daar doorheen wordt geboord, komen er relatief beperkte hoeveelheden asbestvezels vrij. Bij luchtonderzoek worden deze hoeveelheden wel gemeten, maar ze blijven onder de interventiewaarden of het verwaarloosbare risico waarvan in de regelgeving sprake is. Het gaat derhalve om hele lage concentraties.

DCMR heeft alle stukken, die zij ter beschikking had, bekeken. In al deze stukken door de jaren heen komt het begrip asbest alleen terug in de kostenraming.

Of er toestemming nodig is voor de interviews wil spreker niet in positieve zin bevestigen. DCMR heeft gevraagd om een opgave van personen die de provincie zelf geïnterviewd zou willen hebben. Op het moment dat vanuit DCMR de behoefte bestond nog bepaalde mensen te interviewen, is daarvan opgave gedaan. Dat verzoek is gehonoreerd; er zijn geen gevallen van weigering.

Er is niet gesproken met mensen die daadwerkelijk onderhoudswerkzaamheden hebben uitgevoerd, omdat de werkzaamheden veelal door aannemers zijn uitgevoerd. Vanuit DCMR waren deze gesprekken ook niet nodig om tot een beeldvorming van dit vraagstuk te komen, omdat bekend was waar het asbest zat, waar de doorboringen hadden plaatsgevonden en hoe de feitelijke situatie was. DCMR heeft wel mensen gesproken die toezicht hebben gehouden op die werkzaamheden. Daarvan is een beeld verkregen hoe die werkzaamheden in het verleden zijn uitgevoerd. Zo is tot de conclusie gekomen dat dit niet geheel volgens de regels is gebeurd.

De heer Dercksen merkt op dat het spreken met de mensen die daadwerkelijk onderhoudswerkzaamheden hebben uitgevoerd ook de andere kant op werkt. Het kan een waarschuwendende functie hebben richting de bedrijven die dat soort werkzaamheden uitvoeren, zodat ze in een voorkomend geval in de toekomst zelf ook kunnen vaststellen dat ze met asbest bezig zijn en beschermende maatregelen moeten treffen. Wellicht is het een idee dat de provincie zelf richting deze externen een bericht stuurt dat dit aan de hand is geweest. Indien die bedrijven niet worden geïnformeerd, weten betrokken personen ook niet dat zij in het geval van eventuele gezondheidsproblemen bij het meldpunt terecht kunnen.

Naar aanleiding van een desbetreffende opmerking van mevrouw Doornenbal, merkt spreker op dat dit in de visie van de PVV lost staat van de eigen VCA en RIE's van de aannemersbedrijven. Het gaat om het feit dat vastgesteld is dat boven de plafonds is gewerkt, zonder de benodigde beschermende maatregelen.

De heer Bakker merkt, in het kader van de informatieplicht naar derden, op dat dit soort bedrijven door al die jaren heen veel van dergelijke werkzaamheden hebben uitgevoerd bij verschillende opdrachtgevers. Dat maakt de causaliteitsvraag lastig. Daarbij komt dat de wet- en regelgeving in de tussentijd is aangescherpt. De werkzaamheden mogen alleen worden uitgevoerd door gecertificeerde bedrijven.

Onderschreven wordt dat het risicovraagstuk in het Aksys-rapport anders ligt dan in het DCMR-rapport. De GGD heeft een oordeel gevormd over de blootstellingsperiode aan concentraties vezels in de lucht. Het Aksys-rapport stelt dat de kans op besmetting groot is wanneer handelingen aan de plafonds worden uitgevoerd of armaturen worden vervangen. Dat betreft een andersoortig risico. Daar is een wezenlijk verschil.

Terecht wordt gevraagd naar de risico-inschatting met andere vraagstukken. Het is echter lastig om vergelijkingen te maken. Zonder het vraagstuk te willen bagatelliseren, merkt spreker op dat het niet zo is dat indien iemand, die zich even bevindt in een ruimte met asbestvezels, direct een verhoogd risico heeft op longaandoeningen. Dat is in ieder geval op basis van onderzoek niet gebleken. In het maatschappelijk leven loopt de mens een heleboel risico's. In algemene zin is de kans dat iemand een keer een ongeluk krijgt groter dan de kans de een dergelijke specifieke asbestbesmetting wordt opgelopen. Met vergelijkingen moet voorzichtigheid worden betracht, omdat vergelijkingen in deze context nooit terecht zijn.

In antwoord op de vraag in hoeverre asbest een rol heeft gespeeld bij de verhuizing, memoreert spreker in zijn presentatie te hebben aangegeven dat dit onderwerp in de door DCMR beoordeelde stukken wel steeds consistent voorkomt, maar alleen als kostenaspect,

De vraag of het meer geluk dan wijsheid is dat er geen sprake is van een groter risico, vindt spreker lastig te beantwoorden. Hij hecht er in deze aan duidelijk te stellen, dat de organisatie in die periode wel maatregelen heeft genomen. Er zijn bij werkzaamheden afschermbrengende maatregelen getroffen; er zijn luchtmonsters genomen na afloop; de aannemers zijn met een asbestprotocol geïnformeerd.

Met betrekking tot de vraag of er is afgeweken van de wet- en regelgeving, licht spreker toe dat in Nederland een eigenaar van een gebouw zelf mag beslissen of asbest al dan niet wordt verwijderd. Indien tot verwijdering wordt besloten, dan geldt er een streng regiem. DCMR heeft vastgesteld dat dit regiem niet volledig is gevolgd.

DCMR is bekend met de inzichten en adviezen van de Gezondheidsraad over asbest. Hierbij zij wel opgemerkt dat die inzichten met name betrekking hebben op industriële toepassingen of hele grootschalige sloop. Dat is iets anders dan een kantoor situatie waar in een deel van het gebouw asbest is gebruikt.

Met betrekking tot de vraag of het meldpunt automatisch leidt tot een financiële verantwoordelijkheid, licht spreker toe, dat DCMR heeft gekeken naar de jurisprudentie ter zake. Daaruit blijkt dat bij een door de werkgever veroorzaakte causaliteit als gevolg waarvan longaandoeningen zijn ontstaan de werkgever een schadevergoeding kan worden opgelegd. In de jurisprudentie is DCMR een maximale schadevergoeding van € 60.000 tegengekomen. Het is wel zo dat de causaliteitsvraag goed in kaart moet zijn gebracht; de individuele levensstijl van mensen kan daarbij een rol spelen. De hoogte van het schadebedrag is afhankelijk van de onderliggende feiten.

De voorzitter bedankt de heer Bakker voor zijn komst en toelichting.

Terugkomende op de vraag over de OR, deelt spreker mede dat mevrouw Panjer weliswaar aanwezig is als representant van de OR, maar niet om vragen te beantwoorden. Op grond hiervan stelt spreker voor eventuele vragen aan de OR schriftelijk te stellen. Spreker stelt vervolgens de statenbrief inhoudelijk aan de orde.

Mevrouw Vlam deelt mede dat de VVD het rapport en de presentatie goed onderbouwd acht. De VVD spreekt waardering uit voor het feit dat de feiten zo snel zijn achterhaald. Aangegeven wordt, dat de gevaren van asbest alom bekend zijn. Ook binnen de Staten was dat bekend. De VVD heeft begrepen dat dit voor GS ook een van de redenen is geweest om naar andere huisvesting uit te kijken.

De VVD staat op het standpunt dat de voornaamste zorg dient te liggen bij de werknemers die de werkzaamheden in het gebouw uitvoeren.

Het rapport biedt veel inzicht in hoe die risico's moeten worden ingeschat. Een van de bevindingen is, dat de RIE's wel aandacht hebben voor asbest maar slechts vanuit één invalshoek. Dat is een duidelijke aanwijzing hoe daarmee in het vervolg dient te worden omgegaan.

In het plan van aanpak staat de RIE uitgebreid benoemd. Geïnformeerd wordt waarom voor de RIE de deadline van 1 november in plaats van 1 juli a.s. wordt genoemd.

De heer Peters merkt op dat het D66 in de eerste plaats verheugt dat uit het rapport van DCMR blijkt dat er naar alle waarschijnlijkheid geen sprake is van schadelijke gevolgen voor de mensen die in het gebouw werken. Voor D66 is dat het allerbelangrijkste.

D66 staat op het standpunt dat sprake is van een gedegen stuk werk en zij onderschrijft de conclusies.

D66 is voorts blij met de door dit College van GS getoonde transparantie. In korte tijd is veel blootgelegd over wat in het verleden en in het heden is gebeurd, zowel op het gebied van hoe het is aangepakt als van wat de gevaren zijn geweest.

Er wordt nu gesaneerd. Het budget daarvoor bedraagt € 900.000. Daarbij wordt echter aangegeven dat hier mogelijk nog kosten bij komen. Geïnformeerd wordt om welke orde van grootte dit gaat.

De heer Nugteren deelt mede dat GroenLinks in de eerste plaats blij is met de geruststellende conclusies ten aanzien van de gezondheidsrisico's die zijn gelopen. GroenLinks heeft echter ook gekeken naar de bestuurlijke kant en plaatst hierbij de volgende vragen.

Geïnformeerd wordt hoe het zittende College heeft gereageerd op de eerste signalen, hoe het in het verleden is aangepakt en wat met de aanbevelingen wordt gedaan.

GroenLinks staat op het standpunt dat het College adequaat, snel en transparant heeft opgetreden door inschakeling van derden, in goed overleg met de OR GroenLinks waardeert dit en staat op het standpunt dat dit op een goede wijze is gebeurd. Het feit dat er een rapport ligt dat geen zaken verbloemt, geeft aan dat het op een goede manier is aangepakt. Dat is ook belangrijk, omdat over een dergelijk onderwerp snel onrust ontstaat.

In het kader van het werkgeverschap, stelt GroenLinks vast dat er op basis van de door derden opgestelde rapporten geen aanwijzingen waren dat er iets mis was. Alleen indien er in de plafonds zou worden geboord, diende er te worden opgelet. Er was derhalve geen aanleiding daarin anders te opereren dan is gebeurd. Dat er wellicht bij een aantal zaken niet geheel is gehandeld conform het protocol, doet daar volgens GroenLinks niets aan af. Indien een externe partij tot verschillende keren toe een analyse maakt en aangeeft dat geen sprake is van een risicofactor, mag de directie er vanuit gaan dat dit zo is en het Bestuur dat zij op de goede wijze is voorgelicht door de directie.

Het verheugt GroenLinks dat alle aanbevelingen van DCMR door GS worden overgenomen.

GroenLinks hoopt dat hiermee de eventuele onrust die is ontstaan wordt weggenomen.

Desgevraagd door de heer Dercksen, antwoordt spreker dat het GroenLinks niet is ontgaan dat de organisatie zich in deze niet volledig aan de regelgeving heeft gehouden; het betreft in deze de regels van het protocol. Op basis van de conclusies in het rapport en de toelichting stelt GroenLinks dat alle stappen die zouden moeten wijzen op een risico, gevaar of alertheid genomen zijn, en dat daaruit niet is gebleken dat het risico er ook was.

De heer Van Wikselaar deelt mede dat de SGP zich in grote lijnen aansluit bij het betoog van voorgaande sprekers.

Het baart de SGP wel zorg dat in deze is gebleken dat niet op de ingehuurd deskundigheid (ARBO Unie en KLM Health Service) kon worden vertrouwd. De vraag is hoe dit in de toekomst kan worden ondervangen, zeker als het om gezondheidsrisico's gaat. In dat kader acht de SGP het een goede zaak dat het College de stap neemt om het personeel meer te scholen op dit vlak.

De SGP onderschrijft de opmerking van de PVV dat een protocol niet is nageleefd. Toegelicht is dat dit mede een gevolg is van het feit dat de provincie veelal steeds met dezelfde aannemers werkt. Het is niet goed, maar de vraag is hoe zwaar dat bestuurlijk moet worden ingezet. De SGP heeft vooralsnog de indruk dat ernaar wordt gestreefd in deze zuiver te werken, hetgeen de SGP verheugt.

Mevrouw Dik geeft aan dat, indien wordt gekeken naar het verleden, de ChristenUnie blij is met de conclusie dat de gezondheidsschade waarschijnlijk beperkt is; deze conclusie mag echter meer geluk dan wijsheid heten.

De ChristenUnie spreekt waardering uit voor de inhoud van het rapport van DCMR. Het rapport bevat echter voor wat betreft het verleden wel een aantal schokkende conclusies. In het geval van asbest ging het altijd over de post sanering en niet over de gezondheidsrisico's; in de organisatie waren wel protocollen aanwezig, maar daarnaar is niet altijd gewerkt; de wetgeving op het gebied van Arbo is niet voldoende in het Arbobeleid opgenomen. Voor de ChristenUnie staat echter wel voorop dat – ondanks dit alles – de gezondheidsschade gelukkig vrijwel nihil is.

Met betrekking tot het heden, merkt de ChristenUnie op dat GS het nu heel doortastend oppakken. GS communiceren goed met de OR en het personeel; er is een goed actieplan opgesteld, waarin alle aanbevelingen van DCMR zijn overgenomen. Een van de aanbevelingen is dat er een nieuw RIE wordt opgesteld, waarin ook aandacht is voor het bewerken van asbest. De ChristenUnie acht dit een goede zaak, omdat het een wettelijke verplichting is, maar haar bekruipt ook enigszins een gevoel van mosterd na de maaltijd, omdat voor zover bekend in het nieuwe provinciekantoor geen asbest is verwerkt.

Met betrekking tot de toekomst, acht de ChristenUnie van belang dat de aanbevelingen worden overgenomen die zich richten op goed werkgeverschap, open relatie met de OR, een scholingstraject voor de OR en personeelsmedewerkers op het gebied van Arbo en een meldpunt voor vragen en klachten met betrekking tot asbest.

De ChristenUnie heeft begrepen dat de OR een geanonimiseerde versie van het dossier kan inzien. Geïnformeerd wordt of het mogelijk is om dat dossier onder te brengen bij het meldpunt en ervoor te zorgen dat alle medewerkers dat kunnen inzien, omdat het toch een punt is dat veel onrust in de organisatie teweeg heeft gebracht.

Mevrouw Mineur memoreert dat de SP zich druk maakt over deze asbestkwestie. Dat is niet voor het eerst en de SP vreest ook niet voor het laatst; het is ook niet alleen in dit gremium dat de SP dat doet. Het verheugt de SP dat GS dit probleem serieus oppakken. Dat neemt niet weg dat de SP van mening is dat er grote persoonlijke belangen meespelen. De SP acht het haar taak om de gezondheid van de medewerkers, de wettelijke taken en verplichtingen van de provincie grondig en degelijk uit te zoeken en ervoor te zorgen dat verantwoordelijkheden worden nagekomen. Zojuist is vastgesteld dat de toenmalige Arbodienst asbest niet heeft betrokken bij de RIE. De vraag is hoe dit kan. De aanwezigheid van de asbest was algemeen bekend, aldus de heer Bakker. De vraag is of navraag is gedaan bij de Arbodienst of haar rechtsopvolger en of de Staten de desbetreffende RIE's mogen beoordelen. Voorts is de vraag welke benadering de provincie kiest ten aanzien van derden die door destijds verrichte werkzaamheden een extra verhoogd risico lopen. Het gaat om technici en bouwlieden die volop met het asbest hebben gewerkt en waarmee de provincie nu geen contact meer heeft.

De SP vindt het sympathiek om OR-leden te scholen op het gebied van de wettelijke vereisten ten aanzien van omgang met stoffen als asbest, maar de vraag is of de directie niet het eerst aangewezen orgaan is dat zich moet laten scholen.

De SP vraagt zich af of het in het ongerede raken van betreffende protocollen niet een ernstige fout is, die ook bestuurlijke- en politieke consequenties moet hebben. En of die vraag niet ook moet worden gesteld, nu is komen vast te staan dat de provincie gedurende lange tijd haar wettelijke verplichtingen niet is nagekomen om asbest te behandelen in de RIE. Het leidt voor iedere willekeurige werkgever tot pijnlijke juridische maatregelen. De Arbodienst mag dan verzuimd hebben de asbest bij de RIE te betrekken, maar de werkgever, de provincie Utrecht, is en blijft verantwoordelijk.

Mevrouw Vlam memoreert dat door DCMR is aangegeven dat de verantwoordelijkheid dat niet volledig conform het protocol is gehandeld, voornamelijk binnen de organisatie zelf lag en niet bij GS.

Mevrouw Mineur merkt op dat de uiteindelijke verantwoordelijke de politiek verantwoordelijke is. Mevrouw Vlam staat op het standpunt dat dan ook de Staten de hand in eigen boezem moeten steken, omdat in de afwegingen over de nieuwe huisvesting keer op keer de financiële afweging is gemaakt en een enkele keer, in ieder geval wat de VVD-fractie betreft, gekeken is naar wat dit betekent voor de gezondheid van de werknemers.

Mevrouw Mineur onderschrijft dat het vorenstaande een van de constatering uit het rapport is; dit laat echter onverlet dat de verantwoordelijkheid bij de politiek verantwoordelijke ligt. Bij de Staten ligt een controlerende- en kaderstellende rol en niet de politieke verantwoordelijkheid.

De heer De Kruijf merkt op dat ook de PvdA eraan hecht te benadrukken dat het belang van de mensen die in het provinciehuis werken voorop staat. In die zin acht de PvdA het goed, dat veel energie is gestopt in het onderzoek om de feiten boven tafel te krijgen. Daarmee is voornoemd belang gediend, omdat onzekerheden, zorg en onrust kunnen worden weggenomen. Het laatste is in hoge mate gelukt, hetgeen de PvdA verheugt.

De PvdA is ook bijzonder blij dat op basis van het onderzoek kan worden vastgesteld, dat er een hele kleine kans is dat hetgeen de afgelopen 20 jaar is gebeurd tot akelige dingen zal leiden.

Waardering wordt uitgesproken voor de wijze waarop GS een en ander in samenspraak met de OR hebben opgepakt. De PvdA zal de OR schriftelijk vragen of zij tevreden zijn met de wijze waarop zij daarin hun rol hebben kunnen spelen.

In het verlengde van de verantwoordelijkheid die het Bestuur als werkgever heeft, wordt geïnformeerd hoe GS zullen omgaan met medewerkers die eventueel wel te maken krijgen met de gevolgen in de gezondheidssfeer.

De heer Buiting deelt mede dat ook voor het CDA het belang van de medewerkers voorop staat. Het verheugt het CDA derhalve dat het rapport aantoont dat de risico's voor gevolgschade nagenoeg verwaarloosbaar zijn. Het CDA spreekt in deze ook waardering uit voor de aanpak van het College. De vraag is wat kan worden geleerd van de specifieke retrospectief over dit thema voor andere thema's. Asbest zit niet in het nieuwe provinciehuis, zodat het daarover niet behoeft te gaan. Er zullen echter altijd weer nieuwe risico's boven tafel komen, waarvan op dit moment nog geen weet bestaat.

Het CDA onderschrijft dat sprake moet zijn van een goed werkgeverschap door de dienstleiding. Het CDA vraagt zich in deze af of GS niet in het reguliere overleg met de dienstleiding moeten checken hoe in de organisatie met die risico's wordt omgegaan. Het CDA ziet daar aanzetten van in de brief van GS, maar zou dat wat scherper willen krijgen, zodat in de toekomst ook duidelijk is waaraan een ieder elkaar te houden heeft.

De heer Dercksen geeft aan dat ook de PVV op het standpunt staat dat het belangrijkste is dat de gezondheidsrisico's klein kunnen worden genoemd. Of GS adequaat hebben geacteerd op het moment dat de casus ging spelen toen de koper aan de bel trok, kan wellicht positief worden beantwoord. De PVV staat echter wel op het standpunt dat de informatievoorziening richting de Staten beter en actiever had gekund.

Bij de opmerking van de VVD dat de Staten de hand wellicht ook in eigen boezem moeten steken, ging de gedachte van spreker uit naar de verantwoordelijkheid van de Staten als werkgeverschap van de Griffie. De Griffie was echter in het andere gebouw gehuisvest.

De PVV kan zich niet aan de indruk onttrekken dat een aantal partijen de verantwoordelijkheid enigszins bagatelliseert. Het feit dat in het DCMR-rapport staat (blz. 20), dat er geen vastgesteld Arbobeleid is aangetroffen voor het werken met asbest, acht de PVV een serieuze conclusie, waarop in PS nader zal worden terugkomen.

De voorzitter geeft aan dat dit onderwerp in principe niet naar de Staten gaat.

De heer Dercksen merkt op dat in een commissie geen politieke conclusies kunnen worden getrokken. Uit het betoog van de SP maakt spreker op dat zij de politiek ook verantwoordelijk houdt voor wat er in het oude provinciehuis is gebeurd.

De voorzitter geeft aan dat het aan de Staten is om een initiatiefvoorstel in te dienen bij de voorzitter van PS.

Mevrouw Versteeg hecht eraan op te merken, dat ook de Griffie jarenlang gehuisvest is geweest in de sterren.

De heer Dercksen merkt op dat de PVV pas sinds maart 2011 in de Staten verantwoordelijk is als werkgeverschap voor de Griffie.

Mevrouw Versteeg deelt mede dat zij de PVV in voorkomende gevallen zal houden aan voornoemde uitspraak, als het gaat om de verantwoordelijkheid voor andere dossiers.

Gedeputeerde Van Lunteren zet uiteen dat GS vanaf het begin hebben aangegeven het van belang te achten dat het politiek Bestuur uiterst zorgvuldig met deze situatie zou omgegaan. In het geval van het falen van de organisatie werd van belang geacht zo snel mogelijk boven water te krijgen waar het

fout was gegaan en welke risico's dat met zich mee had gebracht voor de medewerkers. Omdat hieraan prioriteit werd gegeven, is de informatievoorziening richting Staten wellicht niet optimaal geweest. Die keuze is gemaakt en dat heeft geleid tot een helder rapport van DCMR. De door GS betrachtte transparantie heeft geleid tot een stuk rust richting de organisatie, hetgeen spreker verheugt. Voor betrokken medewerkers is de onzekerheid over de eventuele gevolgen ingrijpend, ook al is vastgesteld dat de kans op gezondheidsschade klein is.

Persoonlijk staat spreker op het standpunt dat geen juridische discussie zou moeten worden gevoerd over wie al dan niet verantwoordelijk is voor eventuele gezondheidsschade. Indien enigszins kan worden aangetoond dat er een verband is met het werken in het provinciehuis, dient de provincie daarvoor de verantwoordelijkheid op zich te nemen en een schadebedrag uit te keren dat is gebaseerd op de werkelijke kosten.

Waarom pas in november 2012 wordt gekomen met het punt van het werken met gevaarlijke stoffen, heeft te maken met het feit dat besloten is de volledige RIE zorgvuldig tegen het licht te houden. De provincie beschikt zelf niet over die deskundigheid. Gezien de ervaring in deze, willen GS zich goed beraden over de vraag bij welke organisatie die expertise wordt ingehuurd. GS staan daarbij open voor adviezen van de zijde van DCMR.

De mogelijkheid van het aansprakelijk stellen van de Arbodiensten wordt nader uitgezocht. Spreker heeft echter vernomen dat het juridisch aansprakelijk stellen van de Arbodiensten een beperkte kans van slagen heeft.

Dat het uitvoeren van de RIE met betrekking tot asbest mosterd na de maaltijd wordt geacht omdat het oude provincie verkocht is, is slechts deels waar. De provincie heeft nl. nog meer gebouwen in haar beheer. Die zullen op dit punt nogmaals worden gescreend.

Zonder een en ander te willen bagatelliseren, hecht spreker eraan op te merken dat in het rapport van DCMR wordt geconstateerd dat de provincie het protocol asbest aan derden heeft verstrekt. Dit is echter niet consistent gebeurd, als gevolg van het feit dat met vaste aannemers werd gewerkt. Dat is wat anders dan het in zijn totaliteit niet naleven van de regels in het protocol.

De suggestie van de ChristenUnie om de dossiers onder te brengen bij het meldpunt, zodat dit voor alle medewerkers beschikbaar is, neemt spreker over.

De provincie is in principe niet verantwoordelijk voor externen; zij hebben een eigen RIE en VCA. Spreker kan zich echter voorstellen, hetgeen ook al enigszins met de OR is besproken, dat dit een goede plek krijgt op de website, zodat externen de informatie desgewenst kunnen vinden. Los van het feit dat het juridisch lastig aantoonbaar zal zijn dat eventuele gezondheidsschade daadwerkelijk in het provinciehuis is opgelopen, acht spreker het gewenst dat de provincie als nette opdrachtgever richting de aannemers waarmee de provincie werkt, meldt dat dit heeft gespeeld en waar de informatie te vinden is.

Vanwege het feit dat GS en PS formeel niet de werkgever zijn, is juridisch getoetst of de Staten de RIE's mogen inzien. Hij heeft begrepen dat PS de RIE's kunnen inzien; dit geldt eveneens voor hetgeen GS doen om ervoor te zorgen dat er een goede RIE komt. Spreker heeft overigens begrepen dat het RIE alleen op het punt van het asbest niet goed is uitgevoerd.

De SP geeft de suggestie niet alleen de OR maar ook de directie te scholen. Spreker twijfelt in deze aan die noodzaak, omdat de kans dat sprake is van asbest in het nieuwe provinciehuis nagenoeg nihil is. De OR moet worden geschoold, omdat dit orgaan in deze de ultieme veiligheidsklep zou moeten zijn. Waar de Staten kritisch zijn op het beleid van GS, moet de OR kritisch zijn op alles wat gebeurt op het gebied van personeelsbeleid. Spreker wil dit breder trekken dan het asbest. Indien medewerkers zitting willen nemen in de OR zullen zij die stap ook moeten willen zetten en moet in brede zin de bereidheid bestaan zich te laten scholen op kosten van de provincie.

Mevrouw Mineur onderschrijft dat de OR alle middelen in huis moet hebben om te kunnen controleren. De verantwoordelijkheid om in deze aan te bel te trekken hoort echter niet bij de OR te liggen maar bij de dienstleiding.

Gedeputeerde Van Lunteren deelt die mening. Hij stelt voor vooralsnog af te wachten wat de RIE brengt. Indien het onderdeel van asbest daarbij wederom nadrukkelijk wordt tegengekomen, dan kan hij zich voorstellen dat op het moment dat een directeur in dienst treedt geïnformeerd wordt naar de ervaring op dat gebied en op basis daarvan wordt besloten of op dat punt nadere scholing moet plaatsvinden. Alle medewerkers op de werkvloer kunnen met asbest te maken krijgen. In dat kader acht spreker het van belang dat wordt bekeken of dat op een goede manier is geborgd.

Voordat het rapport van DCMR er lag, heeft spreker geworsteld met de vraag hoe zou moeten worden omgegaan met de politieke consequenties van de wettelijke nalatigheid. Hij heeft vervolgens besloten die afweging te maken op basis van de uitkomsten in het rapport.

Spreker memoreert dat de VVD en de SP dit aspect in het verleden als enige partijen hebben belicht in het debat met de toenmalig verantwoordelijk portefeuillehouder. Daarmee kan worden gezegd dat de bestuurlijke verantwoordelijkheid over alle jaren heen gaat. Zo heeft hij dat persoonlijk ook opgevat, hetgeen heeft geleid tot de gekozen, transparante aanpak. Daarmee hebben GS in zijn visie de volledige verantwoordelijkheid op zich genomen en, mede gelet op de uitkomsten van het rapport van DCMR, ziet hij geen aanleiding daaraan politieke consequenties te verbinden.

Gedeputeerde Krol licht toe dat de sanering van de sterren uit een aantal elementen bestaat. In de eerste plaats de sanering van het asbest an sich. Die is inmiddels gegund. De kosten bedragen € 925.000. Daarbij moet de kanttekening worden gemaakt dat er in de aanbesteding nog een stelpost zit. Indien het asbest, conform de inschatting van de saneerder, alleen op de scheiding tussen de gang en de kantoren zit, klopt het bedrag; indien het asbest ook boven de plafonds in de kantoren zit, stijgt het bedrag met € 250.000.

Daarnaast is een punt nog niet aanbesteed, op grond waarvan spreker hierover vooralsnog geen uitspraken kan doen in deze openbare vergadering. Dat betreft het al dan niet terugplaatsen van de plafonds. Om te kunnen saneren, gaan de plafonds eruit. Afhankelijk van de wens van de koper, vindt in deze wellicht nog een aanvullende aanbesteding plaats. Spreker heeft overigens wel een duidelijke indicatie van die kosten gekregen. Die vallen binnen de bandbreedte die hij heeft aangegeven in het overleg met de fractievoorzitters.

De heer Dercksen hoort gedeputeerde Van Lunteren een overtuigend betoog houden over zijn eigen rol op dit moment, hetgeen hem siert. Wat niet geheel voor hem pleit, is dat hij aangeeft dat hij als Statenlid i.c. de VVD dit dossier ook al eerder op de agenda heeft gezet, terwijl dit thans pas actueel is geworden nadat de koper aan de bel heeft getrokken. Dit laat onderlet dat de PVV op het standpunt staat dat op dit moment, los van de informatievoorziening aan de Staten, wel de goede stappen zijn genomen.

Nu een dergelijk belangrijk oordeel door de gedeputeerde zelf wordt gevormd over zijn functioneren, vraagt de PVV zich serieus af of dit onderwerp wel in de commissie BEM moet worden afgedaan of dat dit niet in PS dient plaats te vinden.

Voorts hecht spreker eraan de aandacht te vestigen op de aansprakelijkheid. Wat de PVV betreft is de gezondheid verreweg het belangrijkste aspect. Indien de Arbodienst niet aansprakelijk wordt gesteld, is de belastingbetaler dat, indien zich in de toekomst eventueel een ziektegeval voordoet als gevolg van deze situatie. Op grond hiervan pleit de PVV voor een legal opinion over de mogelijkheden om de Arbodienst bij voorbaat aansprakelijk te stellen voor het feit dat de RIE niet op de juiste wijze is getoetst.

Mevrouw Doornenbal geeft aan dat zij moeite heeft met de relatie die de PVV legt tussen de verantwoordelijkheid van gedeputeerde Van Lunteren en hetgeen hij als Statenlid i.c. woordvoerder namens zijn fractie destijds naar voren heeft gebracht.

De heer Dercksen wil dat nuanceren met de vraag of het asbestdossier destijds alleen aan de kaak is gesteld voor wat betreft de verhuizing of ook voor wat betreft de gezondheidsrisico's.

Gedeputeerde Van Lunteren licht toe dat hij i.c. de VVD samen met de SP naast het saneringsrisico het gezondheidsrisico aan de orde heeft gesteld. Daarbij heeft hij aangegeven dat de Staten, door het steeds opschorten van de besluitvorming, medewerkers in een ziekmakende omgeving lieten zitten. Dat ging verder dan alleen het asbest; het ging o.a. ook om de vloerbedekking, maar het asbest is in dat kader wel door hem benoemd. Zoals uit het rapport blijkt, hebben na die periode geen doorboringen meer plaatsgevonden. Dat heeft te maken met het feit dat de Staten hebben besloten naar een andere locatie te verhuizen. Hij vond het nodig dit met name richting de SP te vermelden om te benadrukken dat aan politieke zijde wel degelijk aandacht is geweest voor het gezondheidsvraagstuk.

DCMR heeft zich met name gefocust op de besluitvorming en in de besluitvormende stukken is inderdaad alleen maar in financiële zin aandacht geweest voor het asbest.

GS delen de mening van de PVV over de aansprakelijkheid. Er wordt juridisch onderzocht of de Arbodienst aansprakelijk kan worden gesteld. Indien de aansprakelijkheid niet hard kan worden gemaakt, betalen de belastingbetalers inderdaad in het geval zich een gezondheidschadeclaim voordoet. Hierbij zij opgemerkt dat betrokkenen ook voor de belastingbetaler hebben gewerkt.

De voorzitter sluit de discussie over dit onderwerp vervolgens af.

7. Statenvoorstel gebruik Dienstauto's

De heer Dercksen deelt mede, dat de PVV op haar politieke oordeel nader zal terugkomen in PS. De PVV heeft kennis genomen van de voorliggende regeling. Feitelijk wordt de regeling van 2010 daarmee teruggedraaid. Dat is in de visie van de PVV een goede beweging, i.c. een correctie van de fouten. Het lukt echter niet om alles 'dicht te regelen'. Indien dat wel mogelijk zou zijn geweest, zou de PVV een tekstvoorstel hebben gedaan. De regeling valt of staat namelijk bij de interpretatie van de mensen die de regeling moeten toepassen.

De PVV is van mening dat wel moet worden getracht een en ander zo 'dicht' als mogelijk te regelen. Op grond daarvan wordt de aandacht gevestigd op artikel 1.2 van de regeling, waarin het gaat om het zakelijk gebruik van de auto. Onderschreven wordt, dat de auto voor het provinciaal belang moet worden gebruikt. De PVV stelt voor het tweede deel van deze zin: "voor het onderhouden van een Bestuurlijk netwerk" te schrappen.

De heer De Kruijf constateert dat de kern van de nieuwe regeling inhoudt dat geen sprake meer is van privégebruik, hetgeen de PvdA verheugt. Er zijn goede afspraken gemaakt met de Belastingdienst, waarmee lastige discussies achteraf niet aan de orde kunnen zijn. Er is zelfs een boeteregeling. Spreker memoreert dat in het kader van de boeteregeling in een eerder stadium is overeengekomen, dat de zin 'dat er een boete kan worden opgelegd' zou worden gewijzigd in 'dat er een boete zal worden opgelegd'. In de voorliggende regeling is dit nog niet aangepast.

Met in achtneming van het vorenstaande, stemt de PvdA stemt in met de voorliggende regeling en pleit, onder verwijzing naar het door de PvdA ter vergadering uitgereikte memo vervanging dienstauto's, alleen nog voor de goede auto's.

Mevrouw Mineur merkt op dat de SP het van belang vindt om in de openbaarheid te spreken over wat bestuurders aan tegemoetkomingen krijgen voor het werk dat zij doen op kosten en ten dienste van de inwoners van de provincie Utrecht. De SP heeft daarom wel geluisterd naar wat er is gezegd in de eerdere besloten bijeenkomst over dit onderwerp, maar heeft daar niet aan de discussie deelgenomen. Dat doen zij hier en nu en tijdens de Statenvergadering van 2 juli a.s.

De SP vindt dat er een voorstel moet komen dat kan worden uitgelegd aan de inwoners van de provincie Utrecht.

Ter zake van het voorliggende voorstel, vraagt de SP zich af wat er in de praktijk nu verandert. Ritten voor nevenfuncties van maatschappelijk belang moeten voortaan gedeclareerd worden bij de organisaties waarbij de nevenfuncties worden vervuld. Dat moest echter altijd al.

Het is niet meer toegestaan om je met een dienstauto te laten ophalen of te laten thuisbrengen op het vakantieadres. Dat was ook echt niet uit te leggen.

Wat ook echt niet uit te leggen is, is met de dienstauto naar de bekerfinale in de Kuip. Dat kan nog steeds, zelfs als FC Utrecht niet speelt. In artikel 1.2 staat nl. dat onder zakelijk gebruik ook wordt begrepen het gebruik in verband met representatieve verplichtingen verbonden met het provinciaal belang en het onderhouden van een bestuurlijk netwerk. De vraag is hoe wordt bepaald wat al dan niet onder het onderhouden van een bestuurlijk netwerk valt.

Het geld is gewoon nog beschikbaar en de dekking voor het voorstel uit 2010 is gevonden binnen het GS-budget, € 33.000, en externe representatie GS, eveneens € 33.000. Daar komt het nu wederom terug. Citaat: "Voorgesteld wordt dit bedrag binnen het geheel van de GS-budgetten beschikbaar te houden."

De SP heeft voorts moeite met het feit dat de provinciesecretaris, die door GS wordt benoemd, zijn baas moet gaan controleren; dat kan niet.

De SP informeert of de Staten inzage krijgt in de rittenadministratie, of het College gaat aantonen dat er nu wel consequent rekeningen worden verstuurd en of de Staten nu wel inzage krijgen in de teruggestorte bedragen.

Het steekt de SP dat nog steeds met geen woord wordt gerept over terugbetalen; ook niet bij uitgaven die volstrekt niet uit te leggen waren. De hele discussie is begonnen om het privégebruik van de dienstauto, voor ritjes tussen het vakantieadres en de werkborrel. Voor de meeste mensen is de werkborrel al een tegenstrijdig begrip. Het ging om overnachtingen op Chateau St. Gerlach à € 400 en de aanschaf van werkklaren in de PC Hoofdstraat.

Binnen de SP moeten mensen worden aangespoord om hun onkosten te declareren, omdat zij het anders niet doen. Dat is niet alleen omdat mensen liever zien dat het geld van de overheid naar goede zorg of goed onderwijs gaat, maar vooral omdat de SP graag een bijdrage levert aan het werk dat zij doet. De SP doet dat niet vanwege, maar ondanks de vergoeding die daar tegenover staat. Dat idealisme, die bevlogenheid wil de SP terugzien bij de Bestuurders van de provincie Utrecht. De vraag is of dat gaat veranderen.

De heer Dercksen merkt op dat de PVV zich in grote lijnen kan vinden in de kritiek van de SP. De PVV is er altijd wel voorstander van om dan met een voorstel te komen wat in haar visie wel gewenst wordt geacht. De PVV heeft daarover nagedacht, maar heeft moeten vaststellen dat het moeilijk is om te komen tot een tekst waarin recht wordt gedaan aan de functie en aan de wens van de PVV. Op grond hiervan is de PVV tot de conclusie gekomen dat het vooral een zaak is van de instelling van de leden van GS.

Mevrouw Mineur antwoordt dat het voorstel van de SP zou zijn om de rol van controleur buiten de organisatie te leggen bv. bij een extern accountant. Het andere aspect is een kwestie van ethisch bewustzijn, moreel besef. Daarop kunnen mensen worden aangesproken en daarop kunnen zij al dan niet reageren. De SP heeft het gevoel dat dit maar erg weinig gebeurt. De SP onderschrijft dat in deze niet alles in regels te ondervangen is.

De heer Dercksen vraagt zich af waar de besparing vandaan wordt gehaald, indien Deloitte wordt ingeschakeld om de boetes uit te delen. De PVV is even kritisch als de SP. Daarover bestaat geen onduidelijkheid, maar er moet wel sprake zijn van een werkbare oplossing. De PVV is daarnaar op zoek.

Mevrouw Versteeg steunt het betoog van de PVV dat het lastig is om een regeling te maken waarin alles volledig wordt afgedekt. Artikel 1.5 behelst dat de Bestuurder alleen nog maar van het privéadres naar het werkadres en vice versa mogen worden opgehaald resp. gebracht. Dat is heel zuiver, maar dit kan wel tot extra kosten leiden of omslachtig gedrag. Op grond van het vorenstaande is D66 benieuwd naar het alternatief van de SP in deze.

Mevrouw Mineur hecht eraan erop te wijzen, dat het probleem niet van de SP komt. Er is geconstateerd dat er wonderlijke declaraties zijn gedaan, die niet door de samenleving worden geaccepteerd. Dat is een gegeven, waarvoor thans een oplossing wordt gezocht. Het is niet de verantwoordelijkheid van de SP dat het probleem er ligt.

Mevrouw Versteeg doelt op het principe dat de SP, indien zij tegen de inhoud van de regeling is, met een constructieve oplossing moet komen.

Mevrouw Mineur heeft de indruk dat D66 zich niet bewust is van hetgeen is gebeurd. Er is sprake van een probleem. Getracht wordt dat op te lossen. De SP heeft een alternatieve oplossing aangedragen om de verantwoordelijkheid voor de controle buiten het provinciehuis te leggen, bv. bij de externe accountant. Indien er in verband met de kosten een alternatief is voor de externe accountant, staat de SP daarvoor open. Wellicht dat de Belastingdienst daarin een rol kan spelen. De heer Van Wikselaar heeft de indruk dat de SP thans twee dossier door elkaar haalt. Enerzijds gaat het om het gebruik van de dienstauto's en anderzijds om het declaratiegedrag van de leden van het College. De SGP acht het van wezenlijk belang dat deze twee zaken uit elkaar worden gehouden. Het gaat thans om de regeling dienstauto's. De Staten vinden dat het College zich o.a. om redenen van efficiency moeten verplaatsen in een auto van de provincie. Getracht moet worden daarmee zo zorgvuldig mogelijk om te gaan. De SGP maakt bezwaar tegen het feit dat de SP de indruk wekt dat daar door middel van controle bovenop moet worden gezeten. Er is een fiscus die controleert of aan de regelgeving wordt voldaan. Er blijft altijd een grijs gebied, waarop spreker in zijn bijdrage nader zal terugkomen.

De heer Barneveld Binkhuysen hecht eraan daarop aan te sluiten. De SP vraagt welk probleem hiermee nu wordt opgelost. Dat is duidelijk, nl. dat met de dienstauto's geen privéritten meer worden gemaakt. Daar ging het om. Nu haalt de SP erbij, dat het allemaal gecontroleerd moet worden. Met de Belastingdienst zijn daarover heldere afspraken gemaakt, waarmee een ieder het eens is. De regeling is zelfs zodanig opgezet, dat andere provincies geïnteresseerd zijn om deze over te nemen. De VVD onderschrijft het betoog van D66 dat van de SP nog geen oplossing is vernomen, terwijl thans wel een goede oplossing voorligt.

Mevrouw Mineur merkt op dat de SP de mening, dat thans een goede regeling voorligt, niet deelt. Er is geen sprake van een goede oplossing en het verbaast de SP dat deze visie niet wordt gedeeld. De kritiek van de SP is dat de controle thans wordt gelegd bij een functionaris die afhankelijk is van het College. Dat kan niet; omdat dit niet werkt.

Voorts is de SP het niet eens met het feit dat nu alleen mag worden gesproken over de dienstauto's, omdat dit een vervolg is op een vorige discussie waarin niet alleen het onderwerp van de dienstauto's is besproken.

De heer Buiting stelt voor de discussie thans te beperken tot de dienstauto's. Over het declaratiegedrag van het College en de CvdK is de afspraak gemaakt dat de Subcommissie voor de Jaarrekening daarover eens per jaar wordt geïnformeerd. Op dat moment kunnen daarover vragen worden gesteld en wordt daarnaar nog een keer kritisch gekeken.

De heer Derksen memoreert dat de vorige keer toen dit onderwerp in de commissie BEM werd besproken, nadrukkelijk is afgesproken dat hierop in PS zou worden teruggekomen. Daarbij ging het niet alleen om de dienstauto's. Op grond hiervan behoudt de PVV zich het recht voor om in PS iets over het declaratiegedrag te zeggen.

De voorzitter geeft aan dat thans het Statenvoorstel gebruik dienstauto's voorligt en hij de discussie op dit moment daartoe wil beperken.

Mevrouw Dik memoreert dat over dit onderwerp een uitvoerige discussie is gevoerd in een commissievergadering. Het voorliggende voorstel vindt de ChristenUnie goed genoeg. De ChristenUnie sluit zich aan bij de opmerking van de SGP dat er een grijs gebied blijft dat niet dicht te regelen is. De ChristenUnie doet een moreel appel op het College om de dienstauto's in

redelijkheid te gebruiken. De ChristenUnie staat op het standpunt dat de Staten GS het vertrouwen moeten geven dat dit gebeurt. Aangegeven is dat de fiscus het controleert, waarmee de discussie wat de ChristenUnie betreft kan worden afgesloten.

De heer Van Wikselaar deelt mede dat in de visie van de SGP op dit moment de best mogelijke oplossing voorligt. De SGP ziet in deze nog wel een spanningsveld in het kader van de efficiency, omdat ook dit voorstel om geen gebruik te maken van de dienstauto af en toe zal tegenwerken. De vraag is hoever daarin moet worden gegaan en tot welke prijs moet worden gegaan om die efficiency niet te pakken.

De SGP roept het College en PS op om het zichzelf niet moeilijker te maken dan het al is door de voorstellen die in het Voorjaarsakkoord vastgesteld zijn door te voeren.

Voorgesteld wordt de € 66.000, waarvan het College heeft aangetoond die in de afgelopen jaren niet nodig te hebben gehad voor de representatieve taken, thans toch te handhaven. Geïnformeerd wordt naar de argumentatie.

De heer Nugteren deelt mede, dat het meeste al is gezegd. GroenLinks sluit zich aan bij de opmerking dat de voorliggende regeling op dit moment de best mogelijke oplossing is, in die zin, dat deze goed genoeg is. Voorts sluit GroenLinks zich aan bij de vraag van de SGP over de € 66.000.

Mevrouw Versteeg deelt mede dat D66 zich aansluit bij de opmerking van de ChristenUnie dat het voorliggende voorstel goed genoeg is.

D66 begrijpt dat uit belastingtechnisch oogpunt en vanuit de zuiverheid strikt het woon – werken wordt gehanteerd. Zoals zij al heeft opgemerkt, kan dit tot vreemde situaties en daardoor hogere kosten leiden. Dat is de reden dat een en ander niet geheel moet worden dichtgeregeld.

D66 spreekt waardering uit voor de wijze waarop GS dit oplossen.

In aansluiting op de vraag over de € 66.000, memoreert spreekster dat D66 heeft begrepen dat GS dit budget willen handhaven, omdat de kosten voor zaken zoals de Bottertocht en het Bevrijdingsfestival overal vandaan werden geplukt, terwijl dit conform het beleid uit de GS-potjes moet komen. Om te voorkomen dat straks de conclusie is dat wederom niets wordt gedaan met die GS-potjes, verzoekt D66 de commissie BEM jaarlijks door middel van een statenbrief te informeren of het budget inderdaad aan eerdergenoemde zaken is besteed.

De heer Barneveld Binkhuysen deelt mede dat de VVD positief staat tegenover het feit dat de voorgestelde regeling recht doet aan de normen en waarden van vandaag de dag. De VVD is echter met D66 van mening dat extra ritten met extra CO2 de efficiency van de organisatie niet bevordert.

Gedeputeerde Van Lunteren deelt mede dat de tekst over het opleggen van de boete conform de afspraak is aangepast. Indien dat niet in het voorliggende voorstel staat, beschikt de commissie over de verkeerde versie. Er komt voor de Statenvergadering overigens nog een nieuw voorstel, omdat GS voorstaan zoveel mogelijk partijen achter het voorstel te krijgen. Indien daarbij helpt om in artikel 1.2. ‘voor het onderhouden van het Bestuurlijk netwerk’ te schrappen, is hij daartoe bereid. Op de efficiency is spreker in de besloten vergadering ingegaan.

Deze manier van werken kan, vanwege het feit dat de Belastingdienst met terugwerkende kracht heeft geconstateerd dat GS de dienstauto niet voor privéritten hebben gebruikt.

Er wordt op GS een appel gedaan om met gezond verstand en op een correcte manier gebruik te maken van de dienstauto. Spreker benadrukt dat dit wel degelijk is gebeurd.

Het bij de externe accountant neerleggen van de verantwoordelijkheid voor het opleggen van de boete lijkt spreker wat vergezocht. De provinciesecretaris heeft nu eenmaal de rol om dit soort zaken te bewaken. Spreker geeft de SP in deze mee, dat GS twee jaar lang de vrijheid hadden de dienstauto privé te gebruiken en dit niet hebben gedaan.

Indien spreker de SP daarmee tegemoet kan komen, wil hij toezeggen de externe accountant te vragen bij zijn controle naar dit punt te kijken, zonder dit expliciet in de voorliggende regeling op te nemen. Daarnaast geeft spreker mee, dat de Belastingdienst dit jaar nog twee keer en volgend jaar een keer een steekproef doet.

Het gaat spreker een stap te ver om de Staten een rittenoverzicht te verstrekken.

Naar aanleiding van een desbetreffende opmerking van mevrouw Mineur, merkt spreker op dat het hem bekend is dat er provincies zijn die dit op hun website hebben staan maar daarop wordt door bv. Noord-Brabant alleen het aantal ritten vermeld. Daaruit valt niets te herleiden en de vraag is derhalve wat dat extra toevoegt. Spreker hoopt dat de SP het vertrouwen heeft dat de fiscus ingrijpt als het fout zit.

Voorgesteld wordt het GS-budget ad € 66.000 vooralsnog te handhaven en daaruit voortaan ook de kleine GS relatie events te financieren, zoals o.a. de Bottertocht en het Bevrijdingsfestival die nu iedere keer los in het project zitten en daardoor steeds het reguliere circuit via de Staten moeten doorlopen. Het GS-budget is daarvoor oorspronkelijk ook bedoeld. Spreker stelt voor over twee jaar te evalueren en het geld dat overblijft automatisch te laten terugvloeien naar de Algemene Middelen. Op basis van de evaluatie kan worden bekeken of het bedrag moet worden afgeroomd. Er hoeft niet meer in de pot te zitten dan noodzakelijk is.

De voorzitter sluit de discussie over dit onderwerp af, met de conclusie dat hierop nader zal worden terug gekomen in PS.

9. Statenbrief Verwachtingenmanagement structurele subsidies

Op voorstel van de voorzitter wordt besloten dit onderwerp door te schuiven naar de volgende vergadering.

10. Statenbrief Werkplan Europa 2012 – 2013

Op voorstel van de voorzitter wordt besloten dit onderwerp door te schuiven naar de volgende vergadering.

11. Statenvoorstel concept-Begroting 2013 Randstedelijke Rekenkamer

Mevrouw Dik deelt mede, dat de ChristenUnie niet kan instemmen met de voorliggende begroting voor personeelskosten. Deze kosten nemen met 5% toe, terwijl de inhuur wordt gehalveerd. De ChristenUnie kan zich voorstellen, dat de goede kwaliteit van rapporten is gediend bij behoud van externe inhuur en het, waar nodig, expertise vragen. De ChristenUnie wil hierover van gedachten wisselen in PS; zij is zich ervan bewust dat zij hierover ook in contact zal moeten treden met de andere provincies.

Naar aanleiding van een desbetreffende opmerking van mevrouw Doornenbal merkt de voorzitter op dat het een stuk van PS zelf betreft. Indien voor de Statenvergadering een herzien voorstel komt, kan dit wellicht alsnog in de vergadering zelf als sterstuk worden behandeld. Hij kan zich voorstellen, dat hierover vooraf overleg wordt gevoerd.

Mevrouw Vlam, lid van de Programmaraad, sluit zich aan bij dit voorstel, omdat er nogal wat gesprekken zijn gevoerd tussen de Rekenkamer en de afvaardiging van de Programmaraad, naar aanleiding van de vorig jaar ingediende notitie.

De voorzitter concludeert dat het initiatief vooralsnog bij de ChristenUnie wordt gelegd en afgewacht wordt hoe dit vervolgens in PS wordt behandeld.

12. Brief bestuursakkoord Beatrixsluis

Wordt voor kennisgeving aangenomen.

13. Sluiting

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter de vergadering, onder dankzegging voor ieders komst en inbreng.